

Zvezek 1.

Letnik III.

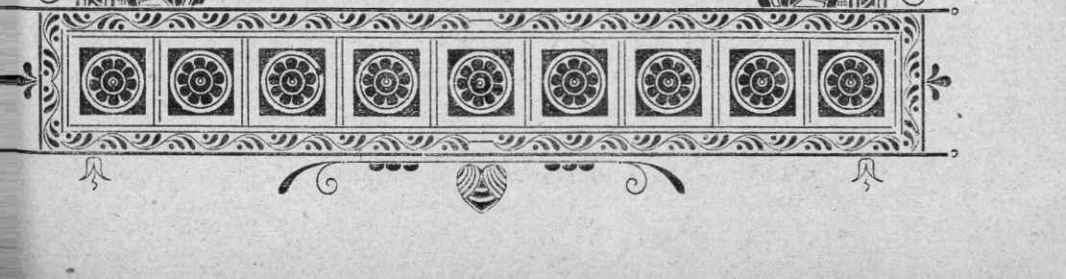
SLOVENKA
GLASILO
SLOVENSKEGA ŽENSTVA

Izdajatelj in odgovorni urednik

Fran Godnik.

V TRSTU, 1899.

Lastnik konsoreij lista »Edinost«. — Natisnila tiskarna
konsoreija lista »Edinost«.

„Slovenka“

Glasiilo slovenskega ženstva.

Izhaja v Trstu kakor priloga „Edinosti“ vsako drugo soboto.

Naročnina znaša za vse leto 3 gld.; za naročnike »Edinosti« pa 2 gld.; posamezne številke se dobivajo v Trstu v tobakarni g. Lavrenčiča na trgu della Caserma po 12 kr. — Rokopisi naj se pošiljajo uredništvu »Slovenke«, naročnina pa upravništvu »Edinosti«, ul. Molino piccolo št. 3.

Vsebina 1. zvezka:

Kristina: Pred podobo — pesem. — Zorana: Razlika — pesem. — »Slovenke« III. tečaj. — Zagorska: In vendar... — pesem. — Krista N.: Carmen Sylva. — Desimira: Hudo zdravilo — pesem. — Prijateljska pisma uredništvu »Slovenke«. — Kristina: V mraku. — pesem — Podlesnikov: V zimski noči. — Zorana: O žetvi — pesem. — Jelovšek: Jesen. — Spalnica za otroke in njihovo spanje. — Književnost. — Razno. — Doma.

II
42222

SLOVENKA

GLASILO SLOVENSKEGA ŽENSTVA

Kvan Duhovnik

Zvezek I.

V Trstu, 14. januarija 1899.

Letnik III.

Pred podobo.

O jutru in večeru v tebe zrem, podoba,
In koprneče k tebi dvigam roki,
Trpeča duša šepeta molitev tajno ...
Iz prsij vrejo vzdih mi globoki.

Ne kažeš mi svetnika, ne svetnice,
Obraz milobni doli name gleda —
V njem dveh očesec plamen se užiga,
Na ustnih pa oživlja se beseda.

In srce mi trepeče — duša moli ...
V solzé izlivam vroče hrepenenje,
Da mogla bi za bipec v te, podoba,
Dahniti jaz najdražje mi življenje. —

Kristina.

Razlika.

Kraljuje tiha noč pomladna,
Na nebu plava mesec bled,
In zlate zvezde se sanjavo
Smehljajo na ta lepí svet.

Smehljajo zvezde se v nižino,
Pogled pa kviško moj kipi;
V lepoto večno — nad zvezdami
Razvneto mi srce strmi!

Zorana.

„Slovenka“. III. letnik.

KAZALO.

Pesmi.

Pred podobo. Kristina. str.	1	Iskušno i grustno. Ler-	
Razlika. Zorana	1	montov-Vida . . . . . str.	153
In vendar... Zagorska . . .	4	Uveneli šopek. Pavel Do-	
Hudo zdravilo. Desimira . . .	8	lenec	157
V mraku. Kristina	12	Trije vrelci. Puškin-Se-	
O žetvi. Zorana	15	men Semenovič	165
Iz megel... Vida	25	Pozdrav. Mokriška	171
Cvetki. Zorana	25	V hladnici sem slišal. Pa-	
Dve sliki. Kristina	33	vel Dolenc	171
O vrnitvi. Zorana	39	Zimske skrbi. Zorana	177
Ločitev. Mokriška	50	Breza. Desimira	182
Moji stihi. Pavel Do-		O Veliki noči. Mokriška	195
lenec	50	Pesem. Zagorska	195
Šopek. Pavel Dolenc	58	Pozna je ura. Kristina	202
Zavist in žal. Desimira	59	V zimi. Zorana	205
Moderni Efijalt. Zorana	62		206
Ob spominih. Zorana	74	Vrtec. Mokriška	219
Svetišče. Kristina	77	Strast. Kristina	219
Bo li meni...? Zorana	80	Kako nesrečna midva	
Prevara. Pavel Dolenc	83	sva... Marica II.	228
Pismo rad bi pisal, Pa-		Melodije. Vida	244
vel Dolenc	97	Plameni. Ivo Šorli	249
Pesem. Kristina	97		272
Pesem. Kristina	99	Pismo. Tehomil	255
Pri vodnjaku. Zorana	110	Grobarjeva pesem. An-	
Bel oblak. Zagorska	123	ton Medved	267
Potočkova pesen. Pavel		Pesniku (S. G.) Zagor-	
Dolenc	123	ska	280
Marjetica. Zorana	127	Zvečer. Mokriška	285
Vprašaj... Zorana	133	Ah ta vonj... Kristina	287
Moja sreča. Mokriška	139	Po slovesu. Zorana	291
Pomlad je tu!... Mokriška	148	Srce mi sanja. Bogomila	302
Ob knjigi življenja. Za-		Godčevo zdravilo. Desi-	
gorska	148	mira	310
		Ljubezen. Zagorska	315
		O slovesu. Zorana	315

Črnina. Varov—Márica . . .	140
Signorina Gioventù.	
Čech-B	172
	203
	225
Sreče tirjaš... E. Kristan . . .	185
Misli mlade. Bogomila . . .	187
Resurrexit. Feodora . . .	208
Izza plesa. E. Kristan . . .	209
Prve dni v šoli. Milka P. . .	212
Spomini. Podlesnikov . . .	233
Album čeških žen. Božena Nemcova. Zavadir . . .	249
Pojav življenja. E. Kristan . .	259
Pene. Etbin Kristan . . .	292
Paolo. Zofka Kveder . . .	320
	340
	372
Intrigant. Nada	328
	347
	376
	384
Žensko pismo. Ivanka . . .	366
Brez boja. Potapenko-Ve- tušekov	389
	414
	428
	452
	476
	509
Iz življenja vetrov. Iv. Hren . .	394
Ko so bele rože vzcetele E. Kristan	404
Babičina skrb. Križ-Ben- kovič	432
	457
In družega nič...? E. Kri- stan	482
	500
Prepozno. Potapenko-Ben- kovič	524
	548
Pogum. Etbin Kristan . . .	554
	572
Za pogreb. Kristina	560
O Božiču. Ivanka	584
Zaobljuba. Zagorska	586
Iz življenja. Ivanka	588
Matija Šlibar. Ivanka	591

Poučni spisi.

Prijateljska pisma urednici »Slovenke« IX.	str. 8
	60
	86
Spalnica za otroke in nji- hovo spanje Dr. Maurice de Fleury-Márica	17
Hrana za otroke. Po fran- coskem—Márica	35
	68
O ženskem vprašanji. Má- rica	37
Naše ženstvo. Danica	50
O ženskem vprašanji. Zofka Kvedrova	64
Reformovana obleka. Da- nica	77
Naše mlade gospodinje in pohišstvo »Ž. s.«	80
Telesne vaje. Danica	98
Žensko vprašanje. Ivanka A.	111
Muzikalična vzgoja otrok. Danica	153
Žensko vprašanje. Ivanka A.	182
Pazimo na našo deco! Jos. Korošec	189
Nekoliko besed o narodni noši. Ljuba	206
Moderna žena in gospo- dinjstvo. Danica	228
Pastorke države in družbe. Thereze Fr.—Danica	255
Mnogoženstvo in eno- ženstvo. Masaryk—D. L.	273
	333
Odgovor g. Danici na članek: Moderna žena in gospodinjstvo. Vanda	281
Mir ljudem na zemlji Da- nica	286
V odgovor gč. Vandí. Má- rica	302
O tem in onem. Feodor Sokol	303
Še enkrat narodna noša Danica	316

strani!

Še letos tudi... Mo-	
kriška	str. 319
Sanjaj srce! Zagorska . . .	332
Pesmi ljubezni. Vida . . .	340
Kdaj? Zagorska	347
Upa zvezde. Zagorska . . .	354
Presenečenje. Zorana . . .	363
Ne čakaj srčeca deklé... ..	363
V noči. Zagorska	372
Tema, tema... Zorana . . .	375
V jutru - detetu. Zagorska .	382
Iz življenja. Zorana	383
Vetriček moj. Bogomila . .	383
Moja ljubezen. Ma-	
rica II.	389
Sanjaj srce! Zorana	393
Pesmi. 1, 2, 3, 4. Kri-	
stina	394
Zvezdi. Bogomila	396
Srčni glasi. Bogomila . . .	403
Noči. E. Gangl	413
Lahko noč. Bogomila . . .	419
Dve roži. Bogomila	423
Spomini. Kristina	427
	462
	553
	581
Zadnja ^o būba. Kol ^{ov} ov-	
Benkovič	436
Iz poezij Lermontova.	
Benkovič	440
Enkrat samo. Ljub. Žalnik .	451
Prepozno. Bogomila	451
Lovec. Desimira	456
Dva cveta. Bogomila . . .	465
Na pokopališču. Mokriška .	475
Vele rože. x-y	481
	571
Sve sam tebi dao. Sun-	
dečić	487
Marjetica-maščevalka. Zo-	
rana	493
	493
Kristina. Potočan	499
Ah ljubica... Vasilij Va-	
siljevič	499
Škrjanec. Mokriška	509
V krčmi. Milislav Vr-	
hovski	515
Ha, ha! Marica II.	520

Prerok. ^{Lermontov} Medved	594
Greh z grehom. Medved . . .	594
Le naj zvcni, le naj zveni . .	603
Spominu. Medved	607
Balada B. Potočan	str. 523
Ob potoku. Zorana	523
Spokornik. Homjakov-	
Benkovič	532
Slovenki. Sundečić	533
In vendar... Mokriška . . .	547
Vešče. Desimira	547
V kupeju. Mil. Vrhovski . . .	560
Ivër. Mokriška	566
Skalil se val, prešel je	
sèn. Zorana	578

Leposlovni spisi.

»Slovenke« III. tečaj	str. 2
V zimski noči. Podlesni-	
kov	12
Jesen. Vlad. Jelovšek-»Z« .	15
Sestanek. Turgenjev-Fe-	
dora	26
Sličice. Zofka Kvedrova . . .	39
Radi pijanca. E. Mladè . . .	41
Na verandi. Vekoslav	52
Junakinja. Mara	62
Slike z Dunaja. Kranjec . . .	74
Šuma bede. Iz srbskega	
prevel R. D.	75
Dvojna mera. Zofka Kved-	
rova	84
Radi toalete. Pavel Dole-	
nec	100
Sreče. Zofka Kvedrova . . .	
Telegrafistka. Zofka	
Kvedrova	124
	148
	178
	196
	220
	244
	268
Narodna pesem. Zagor-	
ska	128
Teta Lira. Podlesnikov . . .	130
Roža. Julij plem. Klein-	
mayr	133
	157

V odgovor gč. Vand. Danica	„ 324
Zmaj Jovan Jovanovič. Marica	„ 336
Skrb za zdravje. F. G.	„ 344
	„ 364
Odprto pismo gospej urednici. Anka	„ 353
»l«. K.	„ 397
Rusija. Hoič—Marica	„ 419
	„ 437
	„ 465
	„ 562
	„ 579
Prava ženska potrebuje ljubezni za življenje. Etbin Kristan—R. D.	„ 441
Nekaj o materinskih pravicah. Danica. 462. Karolina Svetla. B.	„ 469
O ženskem vprašanji. Ivanka	„ 488
Še nekaj črtic iz življenja Svetle. Antonin Zavadil	„ 515
	„ 535
Velecenjena gospa urednica. Danica	„ 538
Ali škoduje emancipacija bistvu ženstva? Danica	„ 541
Književnost in umetnost.	
Slike iz života . . . . . str.	19
Cvijeće i trnje	„ 20
Povesti. Dr. Ivan Tavčar	„ 20
	„ 116
Kozaki	„ 44
Slovensko gledišče v Ljubljani	„ 44
Rokovnjači	„ 88
	„ 520
Hrvaške slikarice	„ 91
Chopinov preludij	„
Prosvjeta	„ 93
	167, 191, 472
Nova slovenska drama „	165
Knjige slovenske matice „	165

Album slovenskih napevov	„ 166
Vstajenje	„ 190
	„ 261
	„ 338
Svršetak	„ 191
Čaša opojnosti	„ 214
	„ 235
Ant. Knezova knjižnica „	239
Boris Godunov	„ 287
Fiori stranieri	„ 288
Književna obavijest	„ 310
Bravec ali bralec?	„ 312
Erotika	„ 355
Puškinski album	„ 362
Vzgoja in omika	„ 403
	„ 424
Vinjete	„ 424
	„ 443
Benko Bot	„ 471
Nova drama	„ 472
Slovanske cvetke	„ 472
Salonska knjižnica	„ 520
Logarjevi	„ 521
Smiljana	„ 521
Quo-vadis?	„ 521
Žarki in snežinke	„ 544
	„ 585
Popevčice milemu narodu „	544
Споменица	„ 545
Tri Aškerčeve balade	„ 567
Der Süden	„ 567
Najnovejši roman Emila Zole	„ 582
Ilustrovane poezije dr. Fr. Prešerna	„ 582
Ruska biblioteka	„ 583
Nove muzikalije	„ 584

Razno.

str. 21., 45., 70., 94., 118., 143.,
„ 192., 217., 241., 264., 289.,
„ 313., 382., 404., 424., 449.,
„ 473., 496., 521., 545., 567.,

Doma.

str. 24., 47., 71., 120., 146., 170.,
„ 194., 218., 242., 266., 290.,
„ 314., 338., 362., 386., 426.,
„ 450., 473., 522., 546., 569.,

„Slovenke“ III. tečaj.

Gospod z Vami v novem letu, ljube moje sotrudnice, cenjeni sotrudniki in naročniki!

Gospod tudi z máno, da bi Vam mogla z našim listom ustrezati čedalje bolj!

Mnogi »Živela«, ki mi je došel ob novem letu iz najrazličnejših krajev ter mnogo odobravanja, da sem obdržala uredništvo, dajejo mi poguma ter me osrčujejo v nadaljnem delovanji.

»List ima svoj pomen, ki ga vidi vsakdo, kdor ni dušno slep. Kako lep krog zares poklicanih pisateljic in pesnic!« Tako mi je takoj po zadnji številki pisal dični naš pesnik Anton Medved, kateremu je na srci zaresen napredek naroda slovenskega in ki ne gleda na delovanje ženskih z drugačnim očesom nego na delo moških. On se ne boji, da bi ga katera ženska prekosila; v svojem narodnem ognju želi obilo izvrstnih moči na vsakem polji narodnega delovanja.

»List ima svoj pomen« pravi Medved in ta pomen ženskega lista je vvidel in vvideva vsakdo, le priznati neče vsakdo, bojé se — česa moj Bog? Ali morda se dotičniki bojé, da jim »Slovenka« vzgoji pretirano-emančipirane žene? Ali se morda bojé zato, ker se »Slovenka« poteza za ravnopravnost plač ob enakem delu, ali ker »Slovenka« naglaša, da je ženska sposobna za vsak posel, ki ga opravljajo možki, ali se res morda radi tega boje, da bi jih me izpodrivale? O, Slovenke ne bomo še dolgo, dolgo izpodrivale niti profesorjev, niti doktorjev, niti zagovornikov. Slovenke se bodo še dolgo dovolj zadovoljevale s truda in jezepolno učiteljsko službo, s službo pri brzojavu, na pošti ali v kaki pisarni. Toda ko bi tudi izmed našega ženstva postalo kaj profesoric ali doktoric, Bog je že tako vse vredil, da bi bilo kruha za vse dovolj.

Ako radi tega ne, radi česa so torej nekateri Slovenci nasprotni našemu listu?

Se-li nad »Slovenko« spodtikajo, da ni popolna? No, to me ne plaši, ker v nas Slovencih in tudi baje nikjer drugod ni lista, s katerim bi bili zadovoljni vsi.

Pustimo zdaj Slovence, pa poglejmo, kaj pravijo Slovenke. Kar poznam slovenskega ženstva po občevanju ali le po glasu, da je naobraženo, da je rodoljubno, to se je zbralo, hvala Bogu, okrog nasega ženskega lista. Ako tudi vse ne pišejo vanj, čitajo ga vendar rade, priporočajo ga, pridobivajo naročnic. Le nekaj je, in sicer izmed učiteljic takih ženskih, ki se izražajo o »Slovenki« kakor se mi

pripoveduje, z nekakim zasmehovanjem. No, te ženske niso niti vredne, da se katera si bodi naših sotrudnic ozre nanje, to so — kakor jih poznam, le grozne goske.

O onih damah, ki čitajo naš list in ki so nanj zvesto naročene, moram vendar še izpregovoriti par besed, da si olajšam srce.

Nekatere dame v našem središču, v beli Ljubljani, gledajo tudi »Slovenko« tako nekako od zgoraj nizdol zato bajé, ker list ne izhaja v — Ljubljani!

Je-li to verjetno, je-li sploh možno kaj tacega? Ali je »Slovenka« zato, ker izhaja v Trstu, manj slovenska, nego ko bi izhajala v Ljubljani?

Urednica in tiskarna sta slučajno v Trstu, ali moči, ki tvorijo »Slovenko« vse sotrudnice in sotrudniki so raztreseni po vsej Sloveniji. Teh ljubljanskih dam sem se spomnila baš radi današnjega Daničinega članka. Zadnjič je Vida »vrgla v svet« misel o narodni noši in sedaj se je te srečne ideje poprijela le — Dànica, a od tam, od koder bi se nam morala noša ukazovati, od tam ni glasu. Ali naj začnemo najprej tu ob mejah, ali v kakem trgu in vasi?

Stopite, ljubljanske dame, na katere se mestno ženstvo ozira pri svojih toaletah, stopite ve najprej na dan sè svojimi idejami. Čitajte današnji članek o Carmen Sylvi, kraljici romunski, ki hodi ona in ves njen dvor v lepí narodni noši. In črnogorska kneginja Milena? Ali ni ona oblečena vedno le v slikovito nošo svojega naroda!

Ali je ne vidite naslikane povsod v obleki po narodnem kroju?

In mogočna ruska carica se li ne kaže tudi ona ob slovesnih prilikah v bogati ruski narodni noši?

Res je, da v državah, kjer je en sam narod, je to mnogo lažje in priprosteje, nego v mnogojezičnej Avstriji, kjer biva toliko tako različnih narodnosti. Na Kranjskem bi se narodna noša lahko nosila no, tu na Primorskem in na Štajarskem, bilo bi že malo težavneje, predno bi se naši ljubi (?) sosedge Nemci in Lahí privadili našemu kostimu. Zberite se dame tam v lepej naši slovenskej stolici pa se pogovarjajte o tem ter poročajte potem »Slovenki«, je-li mislite, da bi bilo sploh možno uvesti tako nošo!

Se-li smem nadejati, da ne bo ta moj članek glas vpijočega v puščavi?...

Ako le hočete poročati, »Slovenka« Vam zato prerada odpre svoje predale in vesela bode vsacega stvarnega članka, naj si bode že pro ali contra ideji, samo da se zbistrijo pojmi.

Narodna noša bi torej bila letos na »Slovenkinem« programu poleg vseh drugih predmetov, ki spadajo v žensko stroko. Kakor

doslej gojila bode tudi leposlovje ter vzbujala in pripravljala za nadaljno delovanje nove moči.

Slovensko ženstvo! Na Tebi in ne na meni, urednici, je uspeh našega lista; podpiraj ga moralno in materijalno. čitaj, širi in priporočaj ga!

Delajmo na to, da naše ženstvo lahko poreče: »Malo nas je, a a kar nas je — veljamo!«

Màrica.

In vendar ....

Ljubezen sladi nam življenje,
Ko srečno nam bije srcé;
Ljubavi sladko kopnenje —
Uteši nam srca gorje — —

In vendar o srečna poslanka
Koliko ti vničiš cvetov, —
Kolikim ti tožna si znanka
Še le v dnu preranih grobov?

Zagorska.

Carmen Sylva.

Češki spisala Krista N., preložila Duška.

(Konec.)

akor se je uže omenilo, je pisala Carmen Sylva že od nežne svoje mladosti poezije — ali teh ljubkih poezij ni dala na svetlo, čitati so je smeli le njeni najdražji prijatelji.

Še le leta 1878. je dala tiskati balado v rumunskem jeziku; naslov jej je bil: »Vorful au de« (Verhuncer hrepenjenja). Besede te balade so bile uglasbene in pete v narodnem gledališču v Bukareštu. Leta 1880. je izdala Carmen Sylva dve poetični deli in sicer »Sappho« in »Hammerstein«. Leta 1881. je izdala »Leidens-Erdengang«, potem »Jehovah«, »Ein Gebet« i. dr.

V francozkem jeziku je napisala; »Revenants et Revenus«, katero je določeno samo aristokraciji Bukaretski. Drugo francozko knjigo imenovala je »Penseés d' une reine« (Kraljičine misli). Konečno je prevedla mnogo del Pierre Loti-ja. Z največjim veseljem je zbirala narodne pesmi, posebno rumunske. Mnogo teh je prevedla na nemški jezik.

Med mnogimi romani, katere je napisala, odlikuje se gotovo najbolj »Astra«. Snov je v kratkem ta-le: Astra obišče enkrat poročeno sestro Margot. Krasno lice Astrino, njena duhovitost in ljubkost je tako očarala sestrinega moža, da se ni mogel premagati in ji je konečno razodel svoja čustva. — Astra, poštena duša, je iskala rešitve ter se takoj odpeljala k materi. Na potu je izvedela, da njene matere ni več med živimi. V veliki obupnosti, nevede kam bi položila glavo svojo, zaroči se s častilcem, katerega se je poprej branila. — Sestra njena iz dopisov, katere najde pri ranjki materi, izve, da jo mož vara — in še z njeno lastno sestro, da-si se je ista vedla res junaško. — To pregreho Margot bridko očita svojemu možu, kateri se hoče opravičiti na ne baš nežni način. — Astra se v hiši svojega soproga čuti neizrečeno nesrečno. — K božiču, po dolgih letih enkrat obišče zopet svojo sestro, kjer sreča pri božičnem drevesu svojega svaka. — Ta se je zopet sè svojo, poprej tako oboževano svakinjo vedel prav nežno, česar ni mali sinko Niko prezrl — in v svoji naivnosti, — vse materi zblebetal. — Margot se dozdeva, da jo že v vsej dobi njenega zakona mož in sestra varata; zato jame postajati otožna in konečno pri napadu blaznosti vzame sinčka in se vrže z njim v reko. Astra, čuteč, da je ona spravila ljubljeno sestro in njeno dete v smrt, gineva od žalosti, akoravno je bila nedolžna.

Razun romanov odlikuje se Carmen Sylva največ v pravljicah. Napisala jih je obširne tri zvezke. Snov je jemala iz svojih gor in gozdov iz krajev krog njenega letnega bivališča Sinaja, tam, kjer teče razpeneni Peleš in mirno šumlja Prehora. Čudovito krasno in idealno vse popiseje. Eden njenih kritikov, dr. Dietrich pravi: »Pravljica je najbolj duhteča in najnežnejša in ob enem najmočnejša in najčistejša, kar je sploh napisala kraljica-pesnikinja. Celo svoje veliko srce je vlila v prekrasne bajke, katere je ustvaril sam njen plodoviti duh, to so prava umetniška dela«. — S pravljico Carmen Sylva podučuje, vzgaja in ob enem zabava.

Tudi mala Itty, umrša hčerka kraljice rumunske, se probuja v globokih pravljicinih sanjah svoje matere in pod njenim umetniškim peresom vstaja kot idealno krasno, dovršeno bitje. Lasje njeni so kakor solčni žarki, oči kakor jasne zvezde in iz rok ji padajo same cvetke i. t. d. Ko je Itty živela, bil je na zemlji več en maj.

Glavni ton vse njene literature tvori globoka melanholija, katera se zrcali tudi v njenem licu, da-si si kraljica prizadeva zakriti jo s smehljajem.

Resignirana in vdana v voljo božjo, poprijema se vsaki dan svojega dela, da pozabi svoje gorje. »Najdražje, kar sem imela, bil si mi odvzel in vendar za to, ker sem bila mati, bodi Ti največja hvala, o stvarnik!« vzklika sama. Zjutraj ob 4. uri, ko je še vse ljudstvo in narava utopljeno v sanjah, vstaja kraljica in piše tiho pri mali oljnati svetilki — da nikogar ne zbudi.

Ako tudi je njena marljivost na literarnem polju velika in občudovanja vredna — na polju človekoljubja, naravnost preseneti.

Carmen Sylva je pomagala uže kakor otrok, kjer je le mogla. Sedaj kot kraljica deli z razumom, bojé se, da bi darovala tam, kjer ni neobhodno potrebno; njeno geslo je: »imaš-li zdrave roke, delaj!«

In da nima nikdo izgovora radi pomanjkanja dela, ustanovlja učilnice, delavnice in tovarne, kjer je vsakdo za svoje delo primerno plačan.

Kraljica pa skrbi tudi za iste, kateri ne morejo delati, bodisi radi visoke starosti ali radi boleznj. Za te je ustanovila društvo »Société Elizabeth«, katerega naloga je, nezmožnim ljudem dajati živeža in kurjave za mnogo tisoč frankov na leto. Za delavce je ustanovila ljudsko kuhinjo po zahodnoevropskih običajih, na dalje društvo »Albina« za revne žene, ki so sposobne samo za težavno delo.

Najbolj se je kraljici priljubila šola imenovana »Scola Elisabeta Dóamna« (šola kraljice Elizabete). V tej šoli se uče deklice uže v prvih razredih narodnega vezenja. Nabirajo se krasni, večinoma v byzantinskem slogu izpeljani vzorci, kateri se potem rabijo za izvršitev dragocenih narodnih krojev. Kraljici je največ na srcu, da se ohranijo narodni rumunski kroji. Ko se je leta 1869. prvič pripeljala s svojim soprogom v Bukarest, darovale so ji tamošnje dame krasno izšivano, dragoceno narodno nošo. Ta dar je razveselil kraljico bolj, nego vsi dijamanti, ki jih je dobila ob tej priliki. Da Rumunkam pokaže, kako ji je ta dar drag, pokriva klasične forme svojega krasnega telesa v to narodno obleko. In da revnim devam in ženam preskrbi dela, je dala damam svojega dvora ukaz nositi narodno nošo. Da so tudi druge dame posnemale kraljico, je samoumevno. Po zimi prireja sama kraljica pleše v dobrodelne namene, na katere je vsakikrat priti v narodni noši.

Kraljica ne skrbi samo za eno vrsto svojih podložnikov, njeno hrepenenje po dobrem je šlo še višje; hotela je celo Rumunsko povzdigniti v gospodarskem in finančnem oziru.

Vedela je, da v vsem njenem kraljestvu ni niti ene predilnice in tkalnice in da se tkalska dela morajo vvažati, kar odnaša domovini velike vsote denarja, — in vendar raste na Rumunskem konoplje

kakor pri nas kopriva. Sama ni mogla tovarne ustanoviti, k temu je imela premalo denarja — treba je bilo milijonov — morala je država pomagati. — Dolgo ni premišljevala.

Napisala je ministrom odprto pismo, v katerem je jasno in strogo logično razložila nujno potrebo ureditev obrtnijskih zavodov — in dosegla je, da je država ustanovila društvo »Concordia«, katerega namen je podpirati domačo obrt v domači zemlji.

Mnogo je storila kraljica za šolo.

Stara 20 let je rekla »ako se ne poročim, napravim izpite in postanem učiteljica«.

Prihajala je dostikrat sama v šolo in ko je videla, da niso učenke dosti marljive, prihajala je več mesecev vsaki dan v šolo in jih podučevala. — Drugikrat zopet je poklicala neko slavno slikarico iz Pariza, kajti zanimanje za slikanje je bilo pri tamošnjih damah jako skromno — in uže je mislila umetnica, da se bode morala vrniti brez vsake koristi. Kaj je storila kraljica? — Zapisala se je sama v slikarsko šolo; posledice njenega ravnanja so še dan danes plodnosne za narodni procvit. — V kraljevih dvoranah je vedno živo gibanje; visoka gospa ne trpi, da bi krog nje kedo postopal. — Rada vidi krog sebe mlade devojke, katere podučuje v godbi, pesnikarstvu in slikanju.

Kar je storila rumunska kraljica za rusko-turško vojno leta 1877—78. deloma osebno, deloma sè svojimi pametnimi ukazi, — ostane vtisnjeno sè zlatimi črkami v sreih vseh njenih podložnikov. Povsodi jo je bilo videti med ranjenci; pričakovala je vsakega vlaka, kateri je privažal nove ranjence.

Sama jim je dajala okrepčevalne hrane in vsacega je tolažila z ljubeznivimi besedami. Takrat je ustanovila tudi mnogo bolnišnic in eno celo sè svojim denarjem.

Talažila je umirajoče in jokala se z ostalimi. Pri slavnosti ob priliki kronanja v Bukareštu, dale so ji dame rumunskih oficirjev krasen mramornati kip, predstavljajoč kraljico, ko podaja kelih ranjenemu vojaku.

Letos, ob priliki obiska kraljeve dvojice izvolila je Budapestska univerza Kraljico Elizabeto, katera zavzema v literarnem svetu pod imenom Carmen Sylva uže jako častno mesto, častnim doktorjem. V sredo, 28. julija oddal jej je avstrijski poslanik v Bukareštu baron Aehrenthal umetniško izdelani diplom.

V njeni vzvišeni osebi se druži ženska krasota in nežnost z močjo in srčnostjo moža in z mehkim ter občutljivim srcem otroka.

Pri njej je jasno dokazano, da žena ni nikako inferijorno bitje, kakor mislijo nekateri.

Ona nadkriljuje sè svojo ljubeznijo do resnice, sè svojim vzletom do lepote in do dobrega, sè svojimi dragocenimi lastnostmi visoko, visoko tisoče in tisoče moških.

Duška Makoč-Foerster.

Hudo zdravilo.

»Pa kam hitiš, sosedu? kam Tebi se mudi?
Saj danes ni nedelja in k maši ne zvoni!«

»Grem v bližnji trg k zdravniku, moj mož je zlo bolan,
Domača vsa zdravila rabila sem — zaman!«

»Si dala mu polaja in lipov'ga medu?
Smodnika z mlekom, hrena in volčjega sadu?

Če to ni pomagalo, naj pride koj zdravnik,
Le pojdi brž, da kmalu ozdravi Tvoj bolnik!«

Moža zdravnik pregleda in reče mu tako:
»Bolau je Tvoj želodec, zdravilo rabi to;

Tri žlice na dve uri, če točno bodeš vžil,
Pa v malo dneh boš zopet, kot prej bil čvrst in čil!«

»Hudo bo to zdravilo, a jaz močno trpim,
Bom skušal, ako pojde, umreti se bojim.

Brž Micka k rešetarju in kupi šopa dva,
Na uri dve tri žlice; ni toljko jih doma.

Kdo vedel je, da spaka moč v sebi to ima
Jaz bil bi že pojedel vse žlice z zličnika!«

Desimira.

Prijateljska pisma uredništvu ‚Slovenke‘.

IX.

Velecenjena gospica urednica!

Bodite mi pozdravljena, velecenjena gospica v novem letniku, ki naj bi se razvijal in napredoval pod umnim in spretnim Vašim vodstvom v čast in diko Vam in vsemu slovenskemu ženstvu. Obdržali ste uredništvo tudi v tretjem letniku, za kar smo Vam dolžni vsi sodelovalci in sodelovalke naj-

toplje zahvale. Obdržali ste je a ne ker, ste bili slabotna ženska, ampak obdržali ste je, ker ste krepka, požrtvovalna, navdušena ženska, ki vé, kaj je dolžna svojemu narodu vsled svojih redkih zmožnosti. In da je obdržite, o tem pač nisem dvomila niti jedno trenotje.

Še enkrat torej, srčna Vam hvala za Vaše požrtvovalno rodoljubje.

Toda naj se oprimem svoje današnje naloge. Prav za prav pač nimam danes nobene ostro omejene snovi, marveč roji po moji glavi kar celi potpurri vsakovrstnih vprašanj in odgovorov, ki bi se morali vsak za-se lepo po vrsti razmotrivati. Ker se mi pa vidi za moje slabotne moči preveč, lotiti se tolikih zadač v enem samem pismu, hočem le tu in tam potipati, namigati in opozarjati. Naj bi se potem čilješe moči oprijele posamičnih nalog.

Najprej naj omenjam zopet enkrat »vladarico sveta« — modo. Uže pred dvema letoma sem grajala na tem mestu breznačajno in zaničljivo navado, posnemati po vsem francozko modo, nasvetujé, naj bi si vstvarilo slovensko ženstvo svojo lastno — narodno nošo. Takrat pač ni bilo odmeva od nikoder. Še-le v zadnji »Slovenkini« številki sem zapazila radostno, da se jame svitati tudi na tem polju.

A stvar ni tako lahka, kakor izgleda morda na prvi pogled. Naše oči so se po dolgoletni razvadi preveč navadile francozkemu kroju, da bi mogle kar na mah odobravati novo smer krojenja. Posebno pa ne dosežejo nič posamične pijornike. Saj pravi še star pregovor, da ena sama lastavica še ne naredi pomladi.

Toda v slogi je moč. Naj se le širi ta ideja v glavah naših dam, in glej — nekega lepega dne šetajo se po ljubljanskem drevoředu dražestne gospice, slovensko čebļjaje v slikovitih pristno slovenskih oblekah.

Meni se vidi, da bi se dala narodna noša najlaglje vvesti tako, da bi se dogovorile vse obiskovalke kake veselice, kakega izleta, da se tega vdeleže le v narodnih oblekah. Prenesla bi se noša tako s časoma na cesto, na šetalisče in slednjič celo v — salon.

Težje je vprašanje, kako prirejati obleko, da ne zadostuje samo narodnim, ampak tudi higijeničnim zahtevam. Tako n. pr. zahteva tudi narodna noša steznik, da se oblike polno in estetično krožijo. A prav steznika se hočemo — se moramo iznebiti.

Ravno tako neprimerna so spodnja krila, ker ovirajo pri hoji. Tedaj tudi s temi proč. V Berlinu snuje in premišļjuje o ženski obleki vže leta in leta žensko društvo v zvezi s prvimi zdravniki. Ni še dolgo tega, kar so prirejali celo razstavo o preosnovi in higijenični

napravi ženskega oblačila. In tam je bilo mej plevami tudi marsikatero zlato zrno. Posebno glede nedrijca — kojega se le ne moremo do cela iznebiti — in glede spodnjih oblačil se smemo brezpogojno podati pod njihovo vodstvo.

Reformovani nedrijec podpira le stas, ne da bi ga stiskal in ožil. On vzdržuje nedrije v normalni višini ter širi prsa, nategnivši le od zadaj rame.

Ravno tako praktična se mi vidijo tako zvana kombinirana spodnja oblačila, n. pr. životnik in spodnje hlače v jednom, da teh ni treba vezati v pasu, kar je kakor znano, jako škodljivo.

Narodna obleka bi se dala napraviti tedaj nekako tako-le: Nedrijec — ne steznik — na kojem bi bile pripete nagubane, široke spodnje hlače, segajoče do pod kolen, ki bi imele nadomestiti tudi spodnje krilo. Na to »ošpetelj«, različen po letnem času. Po letu iz tenkega platna, s ščipkami okinčan ali našit po hrvatskih uzorih, bel ali pisan; po zimi iz flanele, volne, sukna ali baržuna. Ali namesto njega gorenjsko zimsko jopo z nabranimi rokavi (ki se mi pa ne vidi ukusna). Čez ošpetelj pride životnik (modere) s prišitim krilom. V izrezi in napravi životnika se da zopet stotero varirati, da nošnja ne postane enolična, šablonska in dolgočasna. Prav tako se da tudi krilo napraviti iz najrazličnejšega blaga v različnih barvah po osobnem okusu. Segaj naj pa krilo do gležnjeve; pozneje, ko se privadi oko krajšim dimenzijam pa do pol meče.

Ta obleka pa ne bi bila samo lepa, ustrezala bi tudi vsem higijeničnim zahtevam. Vsa teža obleke počiva le na ramah, dočim so kolki prosti in pas ne pozna zatezajočih, toli škodljivih trakov spodnjih kril.

Največ preglavice mi dela še pokrivalo. Slovenska avba pač ne zadostuje modernim zahtevam praktične obleke. Ona in peča bi se mogle pokazati pač samo ob slovesnih prilikah. Veliko bolj primerna se mi vidi pač črnogorska čepica. Hm, kaj pa poletu na solncu? Ali naj se poslužimo širokokrajnega slamnika a la Watteau z vihrajočim trakcem in šopkom cvetic? Pa če prav, saj ga nam ni treba naročati iz Pariza. Ponosne smo lahko tudi na svoje pristno domžalske slamnike.

Vi pa, cenjena gospica urednica, blagovolite nam odpreti predale svojega lista, da se še prav često in uspešno pogovarjamo o svoji prihodnji noši, ki naj bi bila kmalo, kaj kmalo obična slovenska noša.

In zdaj dovolite mi, da krenem na drugo stran.

Upliva-li blagostanje dobrodejno na žensko srce? Tako nekako je vprašala Marija Ana. Sicer je odgovorila na to uže c. naša so-trudnica Márica II., vendar si dovolim še jaz poseči v to debato.

Gspd. Márica II. nadomešča besedo blagostanje z besedo denar, da ž njim laglje manipulira, daje ji pa v svojem razvoju pomen »mamon«.

A prosim lepo, blagostanje ni identično s polnimi vrečami zlata in srebra. K blagostanju je treba le toliko, da živiš brezskrbno v precejšnjih udobnostih, da te ne tare skrb za vsakdanji kruh. Kar pa je več, ni blagostanje, ampak bogastvo.

Kako različno pa uplivata ta dva faktora na človeško srcé, je morda dovolj znano.

Da revščina ne upliva dobrodejno na razvoj blagih čutil v človeškem srcu, je gotovo in umevno. Beda in glad umorita človeško moč duševno in telesno. Skrb in pehanje za vsakdanji kruh izsesa in izmozga vsa blaga čutila, potlači vsak višji duševni vzlet, s kratka: beda človeka poživini.

Kako drugače vpliva blagostanje! Rešen vseh sitnih vsakdanjih skrbi za živež, rešen duhomorne borbe za obstanek, se razvijata duh in srce harmonično do ideala človečanstva. Duh vzletava nad malenkostno vsakdanjostjo in tam v vzvišenih solnčnih višavah se razvija in procvita kakor plodonosna cvetka v solnčnem sijaju.

Kaj pa bogastvo? Namesto da bi vplivalo kakor podvojeno blagostanje, rodi zopet grde strasti, sovražtvo, napuh, lakomnost. Kakor da bi ga peza zlatih vreč tlačila v prah, valja se malenkostni duh v blatni vsakdanjosti, a srce okameni in oledeni.

Bogastvo in beda sta jednako pogubna za duh in srcé.

Edino le blagostanje zamore povzdigniti človeka na najvišjo stopinjo človečanstva. Pridobiti vsemu človeštvu to blažujoče, osrečujoče blagostanje, je glavna zadača naše kulture.

Pa naj izpregovorim še nekaj besed o sedanjem našem dnevnem — o ženskem vprašanju. Do sedaj je morda vsa stvar samo še v krogu nekaterih zavednih učiteljic. Dame drugih krogov se morda le malo zanimajo za naše težnje in brige. Probujati i te druge kroge je naša prva in glavna dolžnost.

Stvariti si na kmetih zavedno ženstvo, dokler ga nimamo v mestu, se pravi pač mlatiti prazno slamo.

Kmet je jako konservativen in le s težka se širijo med kmeti nove ideje in naprave. Vzgajajte nam rajši zavedno žensko inteligenco in nižji slojevi bodo sledili sami ob sebi, posnemajoči nazore, kakor so posnemale balončke na rokavih.

Nauki ne pomagajo mnogo. Več, veliko več koristi dober vzgled, kajti

»Gau, theurer Freund ist alle Theorie«.

S tem pa vendar nočem povedati, da naj bi gospice učiteljice kar mahoma ustavile zapričeto delo. Naprej, le pogumno naprej; samo prosim delavnosti na vsej črti.

Kaj pa porečete c. g. urednica k ženskemu shodu? Vse se shaja in posvetuje, zakaj se ne bi sešlo enkrat tudi slovensko ženstvo? Piše se lahko dolgo in široko, a pisana beseda upliva le počasi in težavno. Vse drugače vpliva pa živa, govornjena beseda. Kakor z neba švigajoča iskra, tako neti beseda spretnega govornika ogenj navdušenja v srcih poslušalcev. Naj bi se sešlo tedaj i slovensko ženstvo v posvetovanje in navdušenje!

Nadalje nam nedostaje še pravega ženskega društva, ki naj bi branilo ženske pravice in sploh delovalo na polju ženske osloboje. Glasilo bi mu bila »Slovenka«. Seveda bi moralo biti to društvo tudi v nepretrgani zvezi z inozemskimi sličnimi društvi, kajti žensko gibanje more biti uspešno le internacijonalno. A za tako društvo morda še nismo zrele. Naj nas k temu pripravlja dična naša »Slovenka«.

Toda vidim, da se mi že daljša pismo preko mere.

Na svidenje torej!

Danica.

V mraku.

Mračni se . . . , tam nad mestom
Meglica svetla vstaja —,
Po ulicah pa mestnih
Moj ljubeč zdaj pohaja.

Zamišljen hodi — z roko
Si gladi čelo belo,
Kot jaz spomine vabi
Si v dušo osamelo. —

Kristina.

V zimski noči.

Spisal Podležnikov.

zimski večer . . .

Ne v gorki sobi, pri topli peči v mehkem, naslonjaču
ampak v nizki, podstrešni izbi — brez peči . . .

Skozi razdrto steklo na oknu je prihajal mraz v sobo, da mi je stresal telo . . . Bele kosmatinke, like malim zvezdicam so padale iz-

pod sivega neba. Včasih se je katera izgubila in priletela na okno tu se spremenila v malo kapljico in zdrsnila počasi po zidu na tla, kjer se je nabrala velika, umazana luža . . .

Na slabi, trohljivi mizi pred menoj je stala mala svetilka, ki je pošiljala svojo medlo luč po nezakurjeni sobi, poleg nje pa odprta knjiga, iz katere sem se učil . . .

Nov mraz je zavel v sobo in stresel telo, da sem se zavil še tesneje v raztrgano odejo, katero sem potegnil zaz posteljo, da bi me varovala mraza . . . Globoko sem vzdihal in iz ust se mi je kadila gosta, cunjasta megla . . .

Glavo sem sklonil na prsi in mislil, mnogo mislil: na svojo revščino, na njo, na zlato svojo Evelino, na dom, na mamico, sestro in druge . . .

»Čemu vse to? Čemu? . . .« sem se vprašal.

»Stradati, prezebati moram radi nje!

In sedaj še to, da me je zavrgla mati, da me noče poznati več za sina! In vse to radi nje — ki jo ljubim, ljubim pregrešno, ker sem bil namenjen drugemu, katerega samega bi bil moral ljubiti, toda jaz ljubim tudi njo in ona me ljubi, ljubi, saj ve, da sem postal radi nje berač, revež, da moram radi nje iskati kruha po hišah, ko bi lahko sedel pri topli peči in bi mi ne bilo treba stradati! Hu . . .«

Mrzlo mi je bilo v duši, tesno mučno . . . Jel sem prebirati knjigo, ki je ležala pred menoj. Toda iz mrtvih, črnih, velikih črk so mi šrlele vedno nasproti materine besede, katere mi je napisala v zadnjem pismu: »Svojo mater si žrtvoval nji, omadčževal svoje in moje pošteno ime, zaigral sebe in srečo svojo — več nisi moj sin!« »Več nisi moj sin!« mi je donelo po ušesih in iz mrtvih črk v knjigi mi je vstajala nasproti materina podoba suha in upognjena, s povzdignjeno, koščeno roko, s katero mi je žugala, ustnice so se ji konvulzivno tresle, ko je izgovarjala trde besede: »več nisi moj sin!«

Srce mi je hotelo počiti, kri mi je vrela po telesu, hotel sem vzdigniti roki proti nji, pasti pred njo in vsklikniti:

»Mati, tudi ti si ljubila, ti veš, kaj je ljubezen, pusti, da ljubim tudi jaz! . . .

Veter, mrzel in oster veter je zavel v sobo, luč na mizi je ugasnila in vroča glava se mi je pobesila na mizo . . .

Zaspal sem . . .

Zdelo se mi je, da sedim v svoji sobi . . .

Pri meni sedi ona, zlata moja Evelina in naslanja svojo kodro laso glavico na moje prsi . . .

Dvoje, globokih, temnih, neprodernih očij je vrpto vame in jaz poljubljam te oči, poljubljam njene koralne ustnice in pijem iz njih sladki med . . .

Saj sem ljubil te oči, te ustnice, bolj nego dušo svojo, bolj nego vse na svetu . . .

Svoje mehke roke je ovila okoli mojega vratu in stisnila se še tesneje k meni.

»Pravijo, da se ne smeva ljubiti, da sem te ukradla materi in Bogu, ali je resnica?«

Ne, zlatka moja, ti si moja in bodeš moja, da bi vedela moja mamica, kak angelj si — tudi ona bi Te ljubila gotovo«, sem ji odgovoril in jo poljubil . . .

»In vendar je to greh, ali ne?« me je vprašala in me boječe pogledala . . .

»Ne, ni greh, veruj mi, Bog, ki vidi najino ljubezen, ve, da to ni greh. On bo sodil najina srca, ker je nama On usadil to ljubezen v srce, ali veruješ, da to ni greh? sem jo uprašal . . .

Gorak poljub mi je zaprl usta . . .

V tem trenutku pa se je prikazala — mati moja!

Kako lepa je bila tedaj! Sladak mir ji je ležal na obrazu, ustnice so ji bile nabrane v smeh, ko naju je gledala tako v ljubezni objeta . . .

Približala se mi je in mi pritisnila na čelo poljub . . .

»Bodita srečna in ljubita se, saj sta vredna drug družega. Mnogo si moral trpeti, moj Ivan, radi nje in mene, hotel si jo pridobiti s trudom, stradal si radi nje — sedaj pa bodi srečen« . . .

Še jedenkrat naju je pogledala, potem pa izginila . . .

Ostala sva sama . . .

Hotel sem hiteti za njo, da se ji zahvalim — a ni je bilo več . . . Zbudil sem se in legel spat.

Mlad zimski dan mi je sijal v sobo . . .

Pogledal sem po sobi . . . Spomnil sem se lepih sanj . . . hudo mi je bilo pri srcu in uprašal sem se: »Zakaj so bile le sanje?«

Vstal sem in zagledal na mizi list. Pisala mi je sestra:

Dragi brat!

Mamice ni več! Prišlo je vse tako hitro, da Te niti poklicati nismo mogli, da bi videl še jedenkrat najino dobro mamico. Tudi ona Te je želela še jenkrat videti — zadnje dni se je namreč čudno

izpremenila, odkar je dobila neko pismo od tiste Eveline, ki Te je baje zapeljala, da nisi stopil v semenišče, temveč odšel na Dunaj. Govorila je vedno o Tebi in še na smrtni postelji je naročala, da naj Ti sporočimo, da Ti je vse odpustila in da bode pred prestolom Vsegamogočnega prosila za Tvojo in njeno srečo...

Pridi kmalu domov, ker Te težko pričakuje

Tvoja sestra.

»Torej je vendar nekaj resnice v teh sanjah...

Več Te ni, zlata moja mamica, a predno si odšla, odpustila si svojemu sinu vse, hvala Ti!»

Padel sem na stol in vroče solze so mi oblile mrzlo lice...

Skozi okno so posijali prvi žarki zimskega solnca...

O žetvi.

Na polju brušen že se srp leskeče,
Ženjicam pridnim znoj po licu teče;
Poletja sad veselo kmet pobira
In z upom spet v prihodnjost se ozira.

I moja skoro bo mladost zvenela,
Poletja vroča doba se začela;
A meni bila je pomlad brez cveta,
Kako poletje žetev naj obeta?

Zorana.

Jesen.

Hrvaški napisal za „Slovenko“ Vladimir Jelovšek. Preložila „Z“.

gosposkem parku.

Semkaj od reke veje oster veter. Razpenja se skozi vejevje visocega drevesa kakor vzdihljive skozi redke lase osivele suhe žene. In stresa pred me na gladka in zavita pota rumeno listje.

Jesen.

Ona neprijetna rana jesen, s katero se brezupno bori poletje. A človeško srce ne ve: bi-li oplakovalo tople dneve in vedro nebo in blagodejni dež, ali pa bi z navdušenim vzklikom pozdravilo tužno in trepetajočo polutemo, skozi katero se zdi, kakor bi od daleč mamljivo zvenkljali kraguljčki sani, žvenket drsalnic in razuzdani smeh razposajenega Karnevala.

In veter veje semkaj od reke in stresa pred me na gladka in zavita pota rumeno listje,

Jesen.

Zamišljeno se sprehajam. K meni odmeva vesel smeh lahko-mišljene mladine. Prodirajoče me gledajo oči strastnih deklet. A jaz se mirno sprehajam z navadno brazdo na belem čelu.

A veter veje semkaj od reke in stresa pred me na gladka in zavita pota rumeno listje.

Jesen.

Krvavo-žolt list se mi zavrti pred očmi.

Proti meni stopa osivela žena in vođi za roko malo, zdravo, debelušasto dete, povsem zavito v debelo, belo kozuhovino. Ono kriči in neče iti, kamor je vleče starka. Z izredno vztrajnostjo mu curljajo curkoma po polnem lici debele solze. Rezek glas stroge starke zahrešči. Njena desnica zamahne parkrat zamolklo sè zadušenim jekom po telesci otrokovem. On se strese pa gre nazadnje po onem potu, po katerem je hotela starka. Le trepet pritajenega ihtenja in mrk pogled očij je motilo to tiho harmonijo.

Jaz sem šel dalje in gledal pred se. Brazda na čelu se je gotovo zarezala nekoliko globlje.

A veter veje semkaj od reke ostro in hladno ter stresa pred me na gladka in zavita pota rumeno listje.

Starka je upokojila malo dete.

Jesen se zmagonosno vleče skozi vejevje.

Toda . . . nekoč legne slabotna starka. Dihala bode težko. Tedaj pa pride mali in stal bode poleg nje. Gledal jo bode dolgo. Ona pa bodo obrnila z brezupnim pogledom oči vanj. In čez kak trenotek jej bode mali mirno zatisnil mrtve oči. Morda bo šepetal kako molitvico . . .

Veter se zaganja in mi razposojeno sipa pred noge rumeno listje.

Jesen.

Ali jaz sem se zravnal smelo in oholo: — —

— In jesen je prišla — in za njo pride zima.

Ali tudi sredi mrtvila često kipi vse cbvladujoča mladeniška sila, katera prehaja iz nežne spomladi v močno poletje. V poletje sveta, ki si sam prižiga svoje SOLNCE, ki se na njem greje — dokler je okrog zima, mraz, led.

In gledal sem mirno, brez brazde v svojem čelu, kako mi sipa veter pred noge rumeno jesensko listje.

Praga, kraj Vltave 17. oktobra 1898.

Spalnica za otroke

in njihovo spanje.

Francoski pisal Dr. Maurice de Fleury.

Ko pokličejo zdravnika k bolnemu otroku v premožne ali bogate rodbine, stanujoče v najlepših in najudobnejših hišah, tedaj dobiva često zdravnik svojega malega bolnika v kakem ozkem prostoru z oknom na kakovo sivo, otožno dvorišče brez solnca in skoro brez zraka. Ako je hiša obrnjena proti jugu, tedaj so slabije sobe obrnjene proti severu in če so te sobe v kakem prvem ali drugem nadstropji, zapirajo jim še ves razgled in jemljejo svetlobo visoke stene nasprotnih hiš, da se skozi okna vidi le prav mal košček neba.

Navada, proti kateri nihče ne protestuje, je, da se devajo otroci spat le v take sobe »druzega reda«.

Prav je, da si oče in mati izbereta najlepše prostore, nekateri smatrajo to za nekako roditeljsko avtoriteto.

Iz respekta, katerega družina dolguje svojemu šefu, se pokladajo otroci spat v sobe »druzega reda«, ne da bi se vprašalo, je-li tu dovolj čistega zraka in svetlobe, teh dveh stvari tako neobhodno potrebnih njihovemu razvitku.

Za svetlobo ne menim one svetlobe, katero odbija nasprotna stena nasprotne hiše, ampak ono svetlobo, ki prihaja direktno v sobo, solnčnih žarkov, ki imajo tri imenitna svojstva, da so gorki, svetli in kemični, kar je neobhodno potrebno za življenje.

Morebiti mi poreče kdo: »Moj sin je tu samo po noči, po dnevu dela v drugih prostorih, ali se igra v ljudskem vrtu«.

Seveda, še tega bi nedostajalo, da bi otrok bil tu tudi po dnevi! Onih 8 ali 10 ur, koje prebije otrok v takem prostoru je dovolj, da jame otrok hirati.

Dajte otroku za spalnico sobo, v katero nikoli ne posije solnce, in on bode na najboljšem potu, da vam postane rakitičen, skrofulozen, bled, malokrven, nevrasteničen in melanholičen. Taka soba je prava pripravnica za jetiko. Strašanska umrljivost za tuberkulozo v Parizu (11.000 na letnih 50.000 smrti) izvira prav iz teh otroških, temnih, mrzlih sob na dvoriščih in pa od tod, da žive mnogobrojne rodbine drug vrh družega v tesnih prostorih, včasih v takih izbah, v ktere prihaja svetloba le skozi vrata druge sobe.

Solnčna svetloba vpliva bolj nego si moremo misliti na človeške moči in življenje. Solnčna svetloba nam vliva ono veselje, katero je poznalo vsako človeško bitje vseh časov in vsakega podnebja, ko se razprše oblaki in se nam z nova pokaže prekrasno solnce, ona bleščeča luč, iz katere so si naši očetje ustvarili celó boga. Solnce vpliva blagodejno, bolj nego si moremo misliti, na naše možgane; ono nam krepi mišice, pospešuje krvni tok po žilah in nam podaje še oni čut blagostanja, ono lahkoto telesa, ono živahno hojo, nam vzbuja nade ter nas navdaje z optimizmom, katerega imenujejo Grki *e n p h o r i a*.

Ne odtegujmo torej našim otrokom solnca, katerega je Bog dal našim deželam v obilni meri in ne dovoljujmo svojim malim, da bi niti spali v takih prostorih, v ktere ne pogleda vsak dan blagodejno solnce.

* * *

Otroška spalnica mora imeti za vsakega otroka od 15—20 kubičnih metrov. Ako je le možno, devajte vsakega otroka v posebno postelj (pravim jaz, ki poznam naše razmere, a Francoz zabičuje: »Nikoli ne dveh v isto postelj«).

Nič tapeserij, nič suknenega blaga, ki je gnezdo prahu in mikro-bom, nič zaves ob postelji, nič preprog po tleh ali, če že hočete, samo eno, katero se vsak dan lahko strese, ne skozi okno, ampak kolikor možno daleč od sobe.

Okno mora biti večji del dneva odprto. Po zimi naj se zapre nekoliko pred solničnim zahodom. Za otroke in sploh ljudi, ki niso bolni, je bolje, ako spé v nezakurjenih sobah.

Pohišstvo v sobi naj bo jako priprosto: stolice slamnate, omara in miza iz navadnega lesa. Ob postelji naj visi zraven kake božje podobe slika starišev. Povsod drugod pa naj bodo živahne, smehljajoče, lepe litografije v barvah. Postelja naj bo jako dolga, da otrok raste in se razteza po volji, široka pa ne bodi otroška postelja, da se otrok ne navadi stiskati v dve gubi. Najbolji so železni posteljniki, vzmeti na spodnji strani odprte, da se lahko čistijo, žimnica natlačena se žimo in volno ter vzglavje in blazine tudi žimnate ali napolnjene z volno, nikakor pa ne pernatih vzglavij, ki razgrevajo glavo in mehkužijo teló.

Ne pokrivajte otrok s pernicami, ampak dajte jim, kolikor je treba, volnenih in pavolnatih odej. Otrok, ki je preveč pokrit, spi nervozno, nemirno in kriči v mučnih sanjah. Pozabiti pa ne smemo, da se naš organizem zjutraj od treh do petih najbolj ohladi, da je takrat temperatura našega telesa za dobre pol stopnje nižja; zato naj

se deva na vznožje. še kaka odeja, katero si otrok iz navade avtomatično potegne nase, ne da bi se skoro vzbudil, ko začuti jutrnji hlad.

Postelje ni treba ogrevati. Ako ima vaš otrok mrzle noge, naj si jih okoplje vsak večer nekoliko pred večerjo, začetkoma v gorki a čedalje v bolj mrzli in naposled v popolnoma nesegreti vodi.

* * *

Koliko ur naj spi vaš otrok? Po zakonu matere narave spi novorojenček skoro vedno, a starec prav malo, iz tega si lahko napravimo nekak pregled, po katerem naj spi otrok čim bolj je odrasten tem dalje manj.

Otrok od 5—8 let mora spati od 8. zvečer do 7. zjutraj, t. j. 11 ur. Otrok od 8—12 let mora spati od 9. zvečer do 7. zjutraj t. j. 10 ur. Otrok od 12—15 let mora spati od 9 $\frac{1}{2}$ do 6 $\frac{1}{2}$ t. j. 9 ur.

Pozneje naj se počasi privadi spati le sedem ur, kajti to je gotovo lepa moč, budeti sedemnajst ur zaporedoma.

Ako je pa vaš otrok slab, suh, nervozen, navadite ga spati popoldne pol ure ali eno celo uro, kar je zanj — samo zanj — jako dobro,

Pazite dobro na to, da vaši otroci ne budijo čez navado. Ne vodite jih po noči v gledališča in na koncerte. Navadite je, da vspravajo in se vzbujajo vsakokrat točno ob istej minuti. Kakor hitro so vzbujeni, naj skočijo takoj s postelje in naj takoj pričnejo s toaletto. To je jako važno ne samo z higijeničnega, ampak tudi z moralničnega stališča.

Prelož. M á r i c a.

Književnost in umetnost.

Vladoje S. Jugović. *Slike iz života*. Ko so začeli še pred Zolo nekateri pisatelji opisovati same senčnate strani v življenji, ko je Zola v svojem opisovanju slabih strani človeškega življenja prišel do skrajnosti, iščejo po njem več ali manj vsi mlajši pisatelji vzbujati na ta način efekt se svojimi spisi, v katerih nam slikajo življenje črno, vprav neznosno, brez vsake svetle barve, brez žarka nade, brez trohice dobrega.

Ako smo se nad idealnimi spisi, v katerih so nam pisatelji predstavljali zgolj bogove za ljudi, jezili in se smejali, ker nismo v onih

spisih našli nič naravnega, nič resničnega, prav tako bi se morali jeziti in smejati sedaj, ko so pisatelji zašli v drugo skrajnost.

V knjigi »Slike iz života« je 14 črtic, ki so vse temne, obupne in čitatelj se zastonj nadeja, da bode po baš prečitani sliki druga milejša, svetlejša.

Zastonj bi se čitatelj nadejal najti v tej knjigi svetel trenutek življenja, v katerem bi se oddahnil po tolikih črnih slikah. Ne, ne; življenje ima tudi svojo svetlo stran, samo najti jo je treba in kdor opisuje to svetlo stran naravno, umetniški, kdor nam slika življenje tako, da je slika primerno osenčena in da ima tudi svojo primerno svetlobo, le tak je pravi umetnik,

Nekatere »Slike« so naslikane jako plastično, tako n. pr. »Na Žalu«, »Propali genij«, »Služnik broj 358«, »Susret« in »Pod nožem«; prekrasna slika je »Stari Marijan«.

Nekatere črtice so pa, kakor prave kronike iz večjih dnevnikov v večjih mestih, brez prave umetniške veljave.

* * *

Cvijeće i trnje. Spisal dr. Trnoplesar-Budisvoj. V Trstu 1898. Dr. Trnoplesar je seveda pravi lirik, četudi starejše «šole». V gladkotočkoče svoje stihe je vlil svoje rodoljubje, svojo gorečo ljubezen do naroda... patrijotičen lirik torej!

Vmes zvene strune erotične — neburne in obupne, ne preveč strastne, ampak nežne, včasih naivno-mile, takisto ljubeznivo-sladke so te ljubezenske pesmice. Komponisti posežejo gotovo sè slastjo po marsikateri:

«Tanka pasa,
vitka pasa
Ko u gori jela»...

Vse pesmi so zložene v narodnem stilu; s «prokletimi» vprašanji denašnjega časa se Trnoplesar v pesmih ne peča. Narod in ljubica — to sta dva poglobitna akorda njegovih melodij. Vezni mu tekó gladko... Dikcija narodna, posneta po narodnih pesmih. Pesniku se vidi pri vsaki pesmi, da je hotel ostati naroden; vse svoje individualnosti ni nameraval vlití v te verze svoje. A. A.

* * *

Dobile smo **Povesti.** Spisal Dr. Ivan Tavčar. III. zvezek. Vsebina temu zvezku je: Ivan Solnce. Zgodovinska novela. Grajski pisar. Zgodovinska podoba. O zanimivej knjigi, ki se dobiva v

knjigotržnici Ig. pl. Kleinmayra in Bamberga (cena 1,50, po pošti 10 kr. več) v Ljubljani, prinesemo prihodnjič obširno oceno.

Razno.

Na znanje. Prva številka «Slovenke» je zapoznala za nekaj dni radi obilega posla v tiskarni. Naznanjamo zajedno, da bode list izhajal, odslej vsak drugi petek.

Za Prešernov spomenik je darovala gospica Nežika Sporn iz Pulja 2 gld.

Za enakopravnost učiteljic. Pri zadnjem zborovanji dežel. šolsk. društva spodnjeavstrijskega je govoril nadučitelj Ribing o zahtevah učiteljskega materijelnega stanja ter je predlagal o tem enakopravnost učiteljic z učitelji! Utemeljuje svoj predlog — pravi mej drugim: Prilagoditi se nam je drugim nazorom — drugi časi — druge zahteve! Mi, učitelji, bi se morali jedenkrat za vselej spreobrniti do jedino pravih nazorov, da nam v teh burnih in za šolo nevarnih časih ni iskati vzrokov za bojevanje zoper učiteljice, naše najnaravneje zaveznice v bôjih za plemenito stvar uzgoje in prosvete naroda — v veselje naših nasprotnikov! Tako početje je naravnost samomórno! Iz preprirov, ki so jih svojedobno imeli dunajski in predmestni učitelji, ker so prvi predlagali drugim nižje plače, pouči se vsak lahko, da prepir ni prinesel netilcem prepira nobene koristi. — Podobno razmérje je tu. Ni se nam nadejati nič večih plač, čeprav bodemo učiteljicam pritrgovali plače. Tudi naša dela se ne bodo cenila višje, četudi dela učiteljic cenimo preziralno nižje. Užili smo do sedaj za vse naše varčevanje pri učiteljicah bore malo — ali nič zahvale. Glasujmo torej za enakopravnost učiteljic z učitelji; s tem bodemo največ koristili ugledu svojega stanú, ugledu šole — in vzgoji naroda.

Tako Nemeč — za vzgojo svojega naroda in kako Slovenec za vzgojo svojega?

Te vrstice podajemo v preudarek štajerskim (in morda tudi drugim) učiteljem, predno se definitivno odločijo za svoj predlog o tistih famoznih 80% — učiteljicam!

Šolo iz popirja imajo pri Sv. Nedeli, mali vasici mej Samoborom in Zagrebom. Dobili so jo iz Amerike do cela gotovo, samo

sestavljati jo je bilo treba. Lična hišica izgleda na zunanje skoro kakor lesena, pa se neki prav dobro obnese.

V letošnji poletni saisoni so se združile prve francozke pisateljice in žene slavnih pisateljev ter vstanovile akademijo za dame, katera naj bode pendant k akademiji štiridesetim neumerljivim možem. Ustanoviteljice so: gospa Edmond Adam (Julitta A.), Alphonse Daudet, Alice Durand (Henri Greville) Hector Malot, Catulle Mendès, Juditz Gautier, socialistinja Louisa Michel in feuilletonistka Sévérine.

Ženska v Ameriki. V Zjedinjenih državah stopajo ženske čim dalje bolj v javnost. Tako je bilo leta 1870. samo 8023 ženskih trgovcev, dočim jih je sedaj nad 188.000. Slikaric in kiparic je bilo pred osemnajstimi leti 412, sedaj jih je pa 16.000. V istem času je naraslo število igralk od 692 ua 3883 in število pisateljic in žurnalistk od 159 na 3163; ženskih duhovnikov »clergg women« je bilo 1870 leta 67, a sedaj jih je 1522; zdravnikov pa je 7300, dočim jih je bilo 70. l. 551.

Koliko zamore ženska. Velika dramatična igralka Sarah-Bernhardt — med živečimi sedaj največja, je najela v Parizu »théâtre des Nations« mesto »Renaissance«, katero gledališče je imela do sedaj. Mestni svet Pariški, čegar last je omenjeno gledališče, dal je je Sari Bernhardt, hoté imeti od gledališče »financijelne in umetniške garancije«. Najemnine bode plačevala velika umetnica 100,000 frankov na leto. Sarah Bernhardt mora na svoje stroške preskrbeti dekorativne slike in sama meblirati gledališče. Kavcije je plačala slavna umetnica 150.000 frankov, a gledališče je strogo oddano samo njej, ne bo ga smela ni posoditi, niti oddati komu drugemu.

Žensko gibanje v Finlandiji: V zadnji, 4. št. »Wiener Mode« je prav zanimiv članek pod tem zaglavjem. Iz tega članka naj povzamem nekaj kratkih podatkov, koje naj bi vzele naše vrle Slovenke v izgled.

Stališče ženskih je v Finlandiji v obče jako ugodno. V društvu so ženske možkim do cela enakopravne. Uže mlade dijakinje potujejo po leti čisto same okoli — brez garde-dame, koje smatramo pri nas še za neobhodno potrebno. Vendar se s tem nikakor ne izpostavljajo možkim insultom; prav narobe, možki so sè ženskimi le še tem bolj uljudni in galantni.

Ker je v Finlandiji veliko več ženskih nego možkih (na 1000 m. pride 1032 ž.), je samo ob sebi umevno, da ostane veliko deklet neomoženih. A vkljub temu ne poznajo tam zloglasnih »starih devic«. Uže s štirinajstimi leti misli mlada Finlandka na svoj prihodnji poklic.

Zato so tudi šole vedno jako napolnjene. Finlandskim ženam je že zdavnaj dovoljen ustop na Helsingforsko univerzo (edino v deželi), na koji je letos upisanih 233 slušateljic. Leta 1888. je nastal prepir, imajo-li dijakinje vstopiti v obstoječi možki corps, ali naj si ustvarijo svojega lastnega. Odločili so se za prvo, nadejajoč se, da se možki olikajo v občevanji sè žensko mladino.

Najrajše se poprijemljejo finlandске dame učne stroke. Na dekliskih šolah poučujejo izključno samo ženske moči, toda tudi na deških šolah se često nahajajo učiteljice. Celó na deški gimnaziji v Helsingforsu poučuje profesorica matematike. Sicer se pa nahajajo dame tudi v vseh drugih strokah: pri pošti in brzozjavu, pri bankah in v komptoirih, še celo na magistratih fungirajo uradnice in pri cesarskem senatu deluje 50 ženskih kancelistov. Razun tega je pa v Finlandiji tudi urednic in izdajateljic časopisov.

Nadalje imajo ženske tudi volilno pravico v občini a v kratkem se jim gotovo podeli še splošna volilna pravica.

Kar pa moramo najbolj uvaževati, je to, da v Finlandiji niso možki nasprotniki ženskemu gibanju, kakor pri nas. Oni ne gledajo delujoče ženske kakor tekmovalko, ki jim hoče odvzeti kruh, kakor je pri nas skoraj obično naziranje.

Marsikedo bi morda mislil, da morajo biti finlandске ženske prav puste, zoperne; vsaj tako si mislijo naši gospodiči vsako emancipirano žensko. A temu ni tako. Finlandke so skoro vse lepe, prikupljive, nekatere celo prave krasotice, ljubeznive, do cela ženske v vsakem odnošaji. Finlandski zakonski možje se počutijo poleg njih prav dobro, morda prav zato, ker imajo ženske več pravic nego pri nas. Kako blagodejno vpliva na zakon, ako je ženska možu tudi duševno verodostojna, o tem nam priča pač izborni zakon finlandskega pesnika — prvaka Ludviga Runeberg-a. Bil je privatni docent na univerzi v Helsingforsu in urednik lista »Morgenblad« a živel je v jako skromnih razmerah. Njegova soproga Fredrika ga je podpirala pri njegovem uredniškem poslovanju — ter je tudi sama veliko pisala v izvrstni prozi in nekoliko tudi v verzih ter s tem izdatno pomagala v skromnem gospodinjstvu. Vendar niso bili njeni otroci nikakor ne zanemarjeni ali zdívjani. Vsi trije njeni sinovi so postali izvrstni možje. Prvi je jeden najboljših zdravnikov v Helsingforsu; drugi je veljavni ingénieur v Petrogradu, a tretji, Walter Runeberg, je sloveči finlandski kipar.

Kako nezatni so pa navadno otroci slavnih mož, ki so vzeli v zakon kako nezatno žensko, kako lepo a neumno punico! D.

Doma.

Zimska piča za kuretino. Po zimi, ko se spušča kuretina zjutraj iz hleva, jo često prav hudo zebe. Zato je dobro, da jo hranimo z gorko pičo. Najboljši je kuhan krompir, stlačen in pomešan z otrobi. To naj dobivajo kure še mlačno. Hrana naj se jim ne trosi na tla, kjer se prehitro shladi. Tudi bi se ob ostankih le vrabci mastili. Saj vsakdo vé, kako vsiljivi so oni baš na dvorišču. Zato naj se da hrana v malih koritih ali v skledicah, iz kojih se tako ne raztresi. — Zvečer naj dobijo kokoši zrnja in sicer ovsu ali ječmena. Včasih naj se jim tudi zrnje skuha. Stresti jim treba potem vse skupaj z vodo, v koji se je zrnje kuhalo, v korita. Zrnje daje kokošim ponoči več gorkote, ker je le počasi prebavljajo.

Kako se preženejo mravlje. Mravlje se preženejo iz stanovanja z bezgovimi listi, krteri se devajo suhi ali sveži na prostor, kamor mravlje najbolj zahajajo. Prav tako se preženo z lavendlovimc vetjem. Luknjice, iz katerih prihajajo mravlje, se podkadé sè žveplom, ali pa vtakni vanje malo terpentinove smole.

Listnica uredništva.

Vsem velecenjenim sodrudnikom in sodrudnicam ter prijateljem našega lista želim vsega dobrega v novem letu. Ostanajo naj mi, prosim, vedno udani in naklonjeni ter naj mi oprostite, da ne pišem vsakemu posebe.

A. Stanka. Vaša črtica ima res nekaj jako prijetnega in srčna čustva ste uganili jako dobro, toda ono grozno petje — pijancev! Samo to ni verjetno, da bi tako petje blagodejno uplivalo — nasprotno! Oglasite se še kdaj!

O tem neli. Prostor bi morebiti še dopuščal, da bi prišel Vaš spis še v to številko, kakor prosite v Svoji naravnost držni domišljavosti. Nekateri naših mladih fantov si res upajo že mnogo, ko si upajo s takimi spisi med svet, ne da bi dvomili najmanje o tem, bo-li spis dober.

Podlesnik. Ni slabo, dasi je snov mogoče mnogokrat obdelana, le pošljite še kaj!

Pesniška listnica.

Desimira. Vi imate dobre misli, a zakaj se držite tako redno nibelungove strofe, ki ne zveni slovensko?

Argo. Pri Vas konec pokvari navadno vso pesem, no, s časom bo že.

